

Bruno Jerup (EL):

Dette er efter ministerens udsagn den første årlige redegørelse og handlingsplan, som Folketinget skal have, og redegørelsen og handlingsplanen rummer ganske rigtigt, som titlen siger, nogle visioner. Og jeg vil bestemt ikke modsige, at der er tale om visioner, og heller ikke, at visionerne på nogle områder har flere positive elementer. Måske er visionerne på nogle punkter nærmere en illusion; men det vil fremtiden jo vise.

Jeg vil nævne nogle overvejelser, som efter min opfattelse er vigtige i forbindelse med udviklingen af den stigende og til dels ukontrollerede udvikling af informationssamfundet, noget, som ministeren også selv fremhæver i redegørelsen.

For det første er det et stort problem, hvem der har den reelle magt over den teknik og den teknologi, der udvikles. Hvem har kontrollen over nettet, hvem har kontrollen over softwaren, hvem har kontrollen over knudepunkterne? Der kan være en klar fare for, at liberalisering på dette område betyder, at Danmark reelt ikke har nogen kontrol over nettet. Jeg går ud fra, at det som alle andre projekter er tænkt dækket ind af det indre marked og skal udbydes i licitation. Vi får ganske svært ved at forhindre, at f.eks. franske koncerner overtager den fuldstændige kontrol.

I forvejen er der allerede planer om liberalisering både fra EU's side og desværre også, som det er nævnt tidligere i dag, fra et flertal i denne sal. At overlade det til markedet at udvikle det her område, er reelt, at man afskriver en stor del af den mulige kontrol med udviklingen, som man ønsker.

Man kan sige meget ondt og eventuelt lidt godt om markedet, men det er bestemt ikke demokratisk. Alle tiltag, der bygger på markedets præmisser, handler om afskaffelse af demokrati. Jeg forstår det sådan, at ministeren er af den opfattelse, at man ikke kan overlade væsentlige beslutninger til markedskræfterne, og på det punkt er jeg helt enig med ministeren.

For det andet er der også det grundlæggende problem, at udviklingen af informationssamfundet, som efter hensigten skulle føre til mere demokrati og større åbenhed, reelt kan føre til det modsatte. Hvordan sikrer vi, at det ikke bare bliver endnu et redskab for den ellers velsituerede elite, at de får endnu flere demokratiske rettigheder og naturligvis også evner til og økonomiske muligheder for at udnytte dem, mens

dette ikke bliver tilfældet for måske en tredjedel af befolkningen?

Det kunne f.eks. være de handicappede. Selve handlingsplanen for de handicappede i den foreliggende redegørelse er meget tynd. I Dybkjær-Christensen-rapporten og i bilaget til Dybkjær-Christensen-rapporten har det en langt mere vidtgående placering, og jeg kunne godt ønske mig, at man var lidt mere opmærksom på, at lige præcis fordi man allerede på det her tidspunkt laver et skel i relation til f.eks. de handicappede – men der kunne også være andre grupper – er man med til at skabe en afstand imellem det, jeg vil kalde eliten på det her område, og så dem, der skal have mere støtte fra starten for at komme med i det elektroniske kommunikationssamfund eller det informationsteknologiske samfund eller informationssamfundet, eller hvad vi kommer til at kalde det.

Informationsteknologien kan føre til nogle bedre muligheder, og der blev også nævnt i rapporten, at den skal føre til mindre isolation. Men at den vil føre til mindre isolation, f.eks. for de handicappede, er jo nok også en sandhed med modifikationer. Jeg synes, at regeringen i sin redegørelse burde overveje noget mere, hvordan man rent faktisk hindrer, at det fører til øget isolation, i modsætning til det, man siger. Det, at man har et apparat, hvor man måske kan komme i kontakt med andre mennesker eller med de offentlige kontorer, betyder jo ikke nødvendigvis, at man har en oplevelse af, at der er mindre isolation.

Jeg mener, det er en meget forkert udvikling, hvis man forsøger at bilde enten Folketinget eller befolkningen ind, at en øget satsning på IT-området vil kunne erstatte de menneskelige kontakter.

I det hele taget kunne jeg godt tænke mig en lidt mere kritisk analyse af de reelle magtforhold og muligheder, som kommer ind i forhold til det her. Der vil komme et demokratisk underskud. At man kan få nogle hurtige oplysninger, betyder ikke nødvendigvis udvidet demokrati, hvis det ikke medfører øgede muligheder for at handle. Altså man skal koble mulighederne for informationer med mulighederne for at handle.

Der skal også være en større opmærksomhed om, at kommunikationsprocessen imellem mennesker er langt mere kompleks, end nogle elektroniske apparater kan hamle op med. De informationer, som eleverne får på skolen, borgerne